

Maturitné zadania ústnej formy internej časti maturitnej skúšky zo Slovenského jazyka a literatúry

Názov školy: SPŠE Piešťany
Školský rok: 2023/2024

Ústna maturitná skúška – interná časť predmetu Slovenský jazyk a literatúra

Štúdijný odbor: 2675 M elektrotechnika
2561 M informačné a sieťové technológie
2567 M multimédia

1. Názov témy:

Slovenský jazyk

Druhy komunikácie, princípy komunikácie a zásady zdvorilostnej komunikácie.

Napísanie textu SMS správy, v ktorom ide o informovanie triedneho učiteľa o absencii žiaka na vyučovaní.

Literatúra

Samo Chalupka: Mor ho!, Ján Botto: Smrť Jánošíkova

Zameranie na kompozičnú a obsahovú stránku, charakterizovanie hlavného hrdinu Jánošíka v skladbe Smrť Jánošíkova, charakterizovanie a vymenovanie znakov sylabického veršového systému. Priblíženie Jánošíka v iných filmových, dramatických, výtvarných dielach.

2. Názov témy:

Slovenský jazyk

Zdroje informácií, spôsoby záznamu textu. Vysvetlenie funkcie resumé, anotácie, bibliografie, menného registra. Priblíženie údajov v bibliografickom zázname.

Osnova, písanie osnovy.

Literatúra

M. Kukučín: Keď báčik z Chochoľova umrie, B.S.Timrava: Za koho ísť?

Charakterizovať poviedku a tvorbu Kukučina a Timravy, v kľúčových dielach poukázať na dejovú líniu a charakteristiku postáv.

3. Názov témy:

Slovenský jazyk

Jazykový štýl, štýlotvorné činitele, rozdelenie jazykových štýlov.

Zaradenie ukážok k jazykovým štýlom, zdôvodnenie a argumentovanie.

Literatúra

M. Kukučín: Neprebudený, J.G. Tajovský: Maco Mlieč

Charakterizovanie poviedky a priblíženie tvorby Kukučina a Tajovského, v kľúčových dielach poukázať na dejovú líniu a charakteristiku postáv a ich opis v poviedkach.

4. Názov témy:

Slovenský jazyk

Slohové postupy, obsah, funkcia a slohové útvary.

Literatúra

P.O. Hviezdoslav: Krvavé sonety

Témy lyrickej tvorby, myšlienkové posolstvo Krvavých sonetov, definovanie básnickej formy – sonet.

5. Názov témy:

Slovenský jazyk

Hovorový štýl, znaky a útvary bežnej komunikácie ústnej a písanej, súkromný list.

Literatúra

B.S. Timrava: Ľapákovci

Tvorba B.S. Timravej, dejová línia novely Ľapákovci, charakterizovanie postáv a definovanie novely.

6. Názov témy:

Slovenský jazyk

Administratívny štýl, znaky, rozdelenie útvarov podľa určenia a formátu. Kompozícia úradného listu, žiadosti a motivačného listu.

Literatúra

P.O. Hviezdoslav: Hájnikova žena, A. Sládkovič: Detvan

Epická poézia, charakterizovanie tvorby autorov, priblížiť dejovú líniu a kompozíciu literárnych diel, charakterizovanie postáv.

7. Názov témy:

Slovenský jazyk

Útvary pracovnej komunikácie - písané a ústne, napísať diskusný príspevok a správu o exkurzii.

Literatúra

A.S. Puškin: Kapitánova dcéra, V. Hugo: Chrám Matky Božej v Paríži

Definovanie románu, charakterizovanie tvorby autorov, uvedenie témy, deja, charakterizovanie hlavných postáv, typy rozprávačov v uvedených románoch.

8. Názov témy:

Slovenský jazyk

Zvuková stránka jazyka, jazykovedné disciplíny, predmet ich skúmania, transkripcia, interpunkčné (rozdeľovacie) znamienka a zásady spodobovania (znelostnej asimilácie).

Literatúra

I. Krasko: Nox et solitudo, Verše

Charakterizovanie literárnej moderny, symbolizmu a tvorby I. Kraska. Charakterizovanie lyriky ako literárneho druhu.

9. Názov témy:

Slovenský jazyk

Zloženie slovnej zásoby a jej vývoj, druhy a systém slovnej zásoby, spôsoby tvorenia slov, frazeológia. Priblíženie mien spisovateľov, ktorí vo svojom umeleckom jazyku využívali dialektizmy, slangové slová a argotové slová.

Literatúra

W. Shakespeare: Hamlet

Charakterizujte žánre divadelnej hry, priblíženie dejovej línie a charakterizovanie postáv divadelnej hry Hamlet.

10. Názov témy:

Slovenský jazyk

Informačný slohový postup - funkcia, obsah, útvary a jeho využitie v jazykových štýloch. Napísať správu, oznámenia a reklamný slogan.

Literatúra

J.G. Tajovský: Statky-zmätky

Charakterizovanie činohry ako literárneho žánru. Uvedenie osôb, ktoré sa podieľajú na javiskovej realizácii divadelnej hry. Vysvetlenie uvedenia divadelnej hry (generálka, premiéra, repríza, derniéra). Charakterizovanie tvorby autora, priblíženie dejovej línie, kompozície a charakterizovanie postáv divadelnej hry Statky-zmätky.

11. Názov témy:

Slovenský jazyk

Administratívny štýl, znaky a útvary podľa určenia. Životopis – druhy, napísanie štruktúrovaného životopisu.

Literatúra

J. Kollár: Slávy dcéra, J. Hollý: Svatopluk

Časomerný veršový systém, sonet a rýmy. Charakterizovanie tvorby autorov a priblíženie kľúčových diel.

12. Názov témy:

Slovenský jazyk

Umelecký štýl, funkcia a znaky, najfrekvencovanejšie slohové útvary v umeleckom štýle.

Literatúra

J. Jesenský: Koniec lásky

Krátka epická próza, vnútorný monológ. Charakterizovanie tvorby J. Jesenského a priblíženie novely Koniec lásky.

13. Názov témy:

Slovenský jazyk

Rozprávací slohový postup, obsah, znaky, štylizáciu a vnútorná kompozícia, druhy rozprávania.

Literatúra

A. Sládkovič: Marína, S.H. Vajanský

Charakterizujte lyrickú poéziu a druhy lyriky.

14. Názov témy:

Slovenský jazyk

Opisný slohový postup, obsah, funkcia a druhy opisu.

Literatúra

J. Palárik: Zmierenie alebo dobrodružstvo pri obžinkoch

Charakterizovanie vonkajšej a vnútornej kompozície v dráme a funkcie autorskej poznámky, veselohra. J. Palárik, štýl jeho veselohier, dej, charakterizovanie postáv v divadelnej hre Zmierenie alebo Dobrodružstvo pri obžinkoch.

15. Názov témy:

Slovenský jazyk

Charakteristika, druhy charakteristík a napísať autocharakteristiku.

Literatúra

Molière: Lakomec

Charakterizovanie žánru komédia/veselohra a typov postáv (charakterový, sociálny, idealizovaný). Charakterizovanie veselohier u Molièra, poukázanie na dej, hlavnú postavu a kompozíciu v divadelnej hre Lakomec.

16. Názov témy:

Slovenský jazyk

Publicistický štýl, funkcia, znaky, útvary a charakterizovanie interview a recenzie.

Literatúra

M. Kukučín: Dom v stráni, M. Urban: Živý bič

Charakterizovanie románu, priblíženie tvorby autorov a deja, postáv a rozprávačov v kľúčových literárnych dielach.

17. Názov témy:

Slovenský jazyk

Morfológia, rozdelenie slovných druhov.

Literatúra

J.C. Hronský: Jozef Mak, E.M. Remarque: Na západe nič nového

Charakterizovanie románu, priblíženie tvorby autorov a deja, postáv a rozprávačov v kľúčových literárnych dielach.

18. Názov témy:

Slovenský jazyk

Syntax, vetné sklady, vetné členy a delenie viet.

Literatúra

J. Smrek: Cválajúce dni, L. Novomeský: Nedeľa, R. Dilong: Orodovnica

Avantgarda, charakterizovanie myšlienkových a umeleckých prúdov a voľný verš. Priblíženie tvorby uvedených autorov.

19. Názov témy:

Slovenský jazyk

Náučného štýlu, znaky, žánre, postupy a formy logického myslenia, neverbálne jazykové prostriedky v NŠ a charakterizovanie posteru.

Literatúra

D. Chrobák: Drak sa vracia, M. Figuli: Tri gaštanové kone

Próza naturizmu, uviesť dej, tému, kompozíciu a charakteristiku hlavných postáv v uvedených dielach.

20. Názov témy:

Slovenský jazyk

Výkladový slohový postup, obsah, funkcia a útvary.

Literatúra

Sofokles: Antigona

Charakterizovanie drámy a jej vzniku, uvedenie rozdielov medzi antickou a súčasnou drámou. Priblíženie tvorby autorov, uvedenie deja a charakterizovanie postáv v divadelnej hre Antigona.

21. Názov témy:

Slovenský jazyk

Lexika a lexikografia, typy slovníkov, spôsob ich využitia a platné kodifikačné príručky.

Literatúra

I. Bukovčan: Kým kohút nezaspieva, I. Stodola: Bačova žena

Charakterizovanie vývinu slovenskej drámy v medzivojnovom období. Vymenovanie súčasných divadelných scén na Slovensku. Charakterizovanie tvorby autorov, uviesť dej a charakteristiku postáv v uvedených literárnych dielach.

22. Názov témy:

Slovenský jazyk

Jazyk a reč, základné funkcie jazyka, fonetika a fonológia, melódia vety, prízvuk, dôraz a prestávka.

Literatúra

Pop – poézia, charakterizovanie, uviesť motívy a témy, priblížiť textársku tvorbu J. Urbana, D. Heviera, K. Peteraja.

23. Názov témy:

Slovenský jazyk

Využitie zvuku slova v umeleckej literatúre, charakterizovanie aliterácie, paronomázie, zvukomalby a rýmu.

Literatúra

S. Beckett: Čakanie na Godota, M. Lasica a J. Satinský: Soirée, S. Štepka: Jááánošiiik

Absurdná dráma (pojem, vznik, znaky, predstavitelia), charakterizovanie odlišností klasickej a absurdnej drámy, definovanie gagu. Charakterizovanie divadelnej hry Čakanie na Godota a tvorby Lasicu a Satinského, Štepku.

24. Názov témy:

Slovenský jazyk

Ortoepia, výslovnostné štýly.

Literatúra

A. Bednár: Kolíska, L. Mňačko: Ako chutí moc

Veľká epická próza, retrospektívny kompozičný postup. Charakterizovanie tvorby autorov, témy, postáv a deja v uvedených literárnych dielach.

25. Názov témy:

Slovenský jazyk

Ortografia, princípy slovenského pravopisu a pravidlo o rytmickej krátení.

Literatúra

J.D. Salinger: Kto chytá v žite

Definovanie románu a retrospektívneho kompozičného postupu. Charakterizovanie tvorby autora a priblíženie románu Kto chytá v žite.

26. Názov témy:

Slovenský jazyk

Rečnicky štýl, funkcia, znaky, fázy tvorenia klasického rečnickeho prejavu a výrazové prostriedky rečnickeho štýlu. Uvedenie neverbálnych výrazových prostriedkov rečnickeho štýlu a charakterizovanie slávnostného prejavu.

Literatúra

M. Válek: Dotyky, M. Rúfus

Charakterizovanie lyrickej poézie uvedených autorov.

27. Názov témy:

Slovenský jazyk

Rečnicky štýl, funkcia, znaky, žánre, rečníci a postup pri obhajobe práce alebo pri prednáške.

Literatúra

D. Dušek: Kufor na sny, D. Mitana

Súčasná epická próza, porovnanie tvorby oboch autorov.

28. Názov témy:

Slovenský jazyk

Jazyk a písmo, prirodzený a umelý jazyk, indoeurópske jazyky, slovanské jazyky a jazyky národnostných menšín.

Literatúra

Ľudovít Štúr ako učiteľ, jazykovedec, literát, novinár, politik a vodca romantickej generácie.

29. Názov témy:

Slovenský jazyk

Formy národného jazyka, územné a sociálne nárečia, znaky západoslovenského, stredoslovenského a východoslovenského nárečia.

Literatúra

Etapy literárneho vývinu - staroveká, stredoveká, humanizmus a renesancia, barok, klasicizmus, romantizmus, realizmus, literárna moderna, medzivojnová literatúra, literatúra po roku 1945, súčasná literatúra.

30. Názov témy:

Slovenský jazyk

Vznik a vývin slovenského jazyka v predspisovnom a spisovnom období. Spisovná slovenčina Ľudovíta Štúra. Súčasné spisovná slovenčina, lexikológia a lexikografia.

Literatúra

H. Gavlovič: Valaská škola mravov stodola, J. Kráľ: Zakliata panna vo Váhu a Divný Janko

Didakticko-reflexívna poéziu, kompozičná a obsahová stránka uvedených literárnych diel.